

Проблеми енергетичної безпеки України та шляхи їх вирішення

Геннадій РЯБЦЕВ
НАДУ при Президентові України
НТЦ «Псіхея»

4-та Міжнародна науково-технічна конференція «Нафтогазова енергетика 2015»
(21-24 квітня 2015 р., Івано-Франківськ, Україна)

Передумови виникнення «новітнього ринкового порядку»

Наприкінці 2013 року очевидним стало таке:

1. На підтримку ФПГ, що гарантували стійкість влади, стало вилучатися **занадто** багато ресурсів
2. Щоб їх отримати, влада почала втручатися в діяльність **навіть малого бізнесу**, формуючи його протест
3. Невдоволення набуло найбільшого розмаху **в західних регіонах**, еліта яких відчувала себе дискримінованою
4. Дефіцит ресурсів, що вилучалися на користь ФПГ, призвів до **розчарування** населення у владі
5. Більшість громадян почала асоціювати євроінтеграцію **з надією** на змінення чинних правил гри

4 | 11 (17.09.13)

Передумови виникнення «новітнього ринкового порядку»

Унаслідок цього:

1. Євроінтеграція стала сприйматися **як символ** переходу до кращого життя
2. Навіть формальне її призупинення призвело до **розростання опору**, підтриманого контр-елітами та постраждалим середнім класом
3. «Реєстрова опозиція» виявилася **неготовою** очолити протест, але завдяки своєму досвіду зуміла захопити ключові пости у владі
4. Переможені в боротьбі за владу ФПГ були **змушені** відступити на Схід із його патерналістським мисленням

Передумови виникнення «новітнього ринкового порядку»

Унаслідок цього:

5. Оскільки гарантією стійкості влади була успішність олігархату, її руйнування призвело до економічних потрясінь і часткової втрати суверенітету
6. Розуміючи свою **неспроможність** влаштувати країну за «європейськими стандартами», «реєстрова опозиція» була змушена спертися на олігархів, які конкурували із «попередніками»
7. У результаті декілька ФПГ знову перетворюються **на замовників політики**
8. Щоб приховати це, влада консервує конфлікт на Сході й **підміняє** реформи революційною риторикою

4 | 11 (17.09.2023)

Основні риси «новітнього ринкового порядку»

1. Втрата органами влади розуміння ринків, галузей, економіки як **цілісних** об'єктів управління
2. Перехід на неоліберальну модель регулювання
Фактично – **ігнорування** ринкових процесів,
дезертирство зі сфер соціальної відповідальності
3. Переважання оперативної діяльності над стратегічним плануванням
4. Істотний недобір податків
Причини: падіння нафтових котирувань;
привілейоване становище ФПГ, що підтримують
стійкість влади; військові дії на Сході

Основні риси «новітнього ринкового порядку»

5. Значна **мінливість** ринків за високих ризиків
Результат – низька прибутковість
Наслідки – скорочення видобутку і переробки,
високі ціни на паливо та енергію
6. Зростання **тінізації** ринків
Причина – криза довіри. Результат – скорочення ВВП
7. Загострення конкуренції, насамперед **недобросовісної**
8. Зростання **асиметричності** ринкової інформації
9. Активізація інститутів громадянського суспільства
Прагнуть компенсувати нестачу держави
у сферах соціальної відповідальності

Основні загрози енергетичній безпеці за таких умов

Внутрішні:

1. Надмірна залежність від імпорту
2. Недостатня диверсифікація джерел і маршрутів постачань
3. Обмежене використання власного потенціалу
4. Низька енергоефективність
5. Високий рівень корупції
6. Непрозорість енергетичних ринків
7. Дезінтегрованість інтересів учасників ринків

Основні загрози енергетичній безпеці за таких умов

Зовнішні:

1. Військова агресія
2. Домінування пропонувачів обмеженої групи постачальників
3. Недостатні інвестиції у розвиток ринків
4. Енергетичний сепаратизм
5. Відсутність узгодженої позиції споживачів у перемовинах з постачальниками ресурсів
6. Маніпулювання масовою свідомістю

Що робити?

1. Відновити **довіру** до дій влади
  - призначення, що викликають довіру
  - забезпечення прозорості бюджетних витрат
  - децентралізація системи прийняття владних рішень
  - забезпечення незалежності виконавців
2. Сформувати інститути, що **гарантують** громадянам безпеку, справедливість і зайнятість
  - протидія розкраданню бюджетних коштів
  - запобігання отриманню надприбутків
  - ліквідація тіньових схем
  - систематичне оцінювання якості правосуддя
  - спрощення системи регулювання

4 | 11 (17.09.19)

Що робити?

3. Створити **систему** гарантування енергетичної безпеки, що базується на таких тезах
- кожен споживач повинен мати можливість у різний час використовувати **різні** джерела палива та енергії
  - виробництво енергії має бути **децентралізоване**, а енергетичні потоки – розукрупнені
  - у кожному регіоні мають бути створені **запаси** палива та енергії зі збереженням функцій держави з управління ними в особливий період
  - структура запасів повинна відповідати структурі енергоспоживання та забезпечувати стале функціонування **всієї економіки** з урахуванням різного часу сезонних навантажень

4 | П(и)Х(е)З

Дякую за увагу

РЯБЦЕВ Геннадій Леонідович
+380 (50) 357-20-40
rgl2006@ukr.net

www.oilreview.kiev.ua

